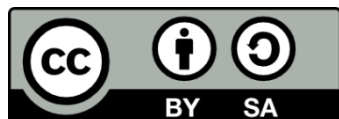

Διδακτικές μεθοδολογίες σε σύγχρονα τεχνολογικά περιβάλλοντα

Ενότητα 3: Πρότυπα Διδασκαλίας – 1

Βασιλική Μητροπούλου-Μούρκα
Τμήμα Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Πρότυπα Διδασκαλίας – 1

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ένα πρότυπο/μοντέλο διδασκαλίας είναι περιγραφή ενός μαθησιακού περιβάλλοντος.
2. Τα τελευταία 30 χρόνια η διδασκαλία έχει ενισχυθεί από:
 - Έννοιες Μάθησης που εφαρμόζονται σε όλα τα πρότυπα.
3. Τα πρότυπα διδασκαλίας μπορούν να ομαδοποιηθούν σε 4 κατηγορίες:
 - I. Πρότυπα της Κατηγορίας Επεξεργασίας Πληροφοριών.
 - II. Οκτώ πρότυπα επεξεργασίας πληροφοριών.
 - III. Το πρότυπο Επαγωγικής Σκέψης.
 - IV. Φάσεις μοντέλου Επαγωγικής σκέψης.
4. Σύνοψη.

Ένα πρότυπο/μοντέλο διδασκαλίας είναι περιγραφή ενός μαθησιακού περιβάλλοντος

- Τα μοντέλα έχουν πολλές χρήσεις:
 - Σχεδιασμός μαθημάτων.
 - Σχεδιασμός αναλυτικών προγραμμάτων.
 - Σχεδιασμός διδακτικού υλικού.
 - Σχεδιασμός πολυμεσικών εφαρμογών.
- Υπάρχουν πολλά πρότυπα διδασκαλίας (π.χ. από απλές διαδικασίες έως σύνθετες στρατηγικές).

Τα τελευταία 30 χρόνια η διδασκαλία έχει ενισχυθεί από:

- τη συνεχιζόμενη έρευνα στα υπάρχοντα μοντέλα και η δημιουργία νέων.
- την ανάπτυξη συνδυασμών μοντέλων σε αναλυτικά προγράμματα τα οποία έχουν μεγάλη δύναμη.
- την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών που διευρύνουν τις βιβλιοθήκες και φέρνουν τεράστια ποσά πληροφοριών στην τάξη.
- Π.χ. **ScienceFriday.com**

Έννοιες Μάθησης που εφαρμόζονται σε όλα τα πρότυπα

- Εποικοδομητισμός.
- Μεταγνώση.
- Πλαίσιο Στήριξης.
- Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης.
- Ρόλος Ειδικών.

Τα πρότυπα διδασκαλίας μπορούν να ομαδοποιηθούν σε 4 κατηγορίες:

1. Κατηγορία Επεξεργασίας Πληροφοριών.
2. Κοινωνική κατηγορία.
3. Προσωπική κατηγορία.
4. Κατηγορία Συμπεριφοριστικών Συστημάτων.

Πρότυπα της Κατηγορίας Επεξεργασίας Πληροφοριών

- Τονίζουν τρόπους ενίσχυσης της έμφυτης ανθρώπινης παρώθησης να αντιλαμβάνεται τον κόσμο με την απόκτηση και οργάνωση δεδομένων, γενίκευση λύσεων και ανάπτυξη εννοιών και γλώσσας για τη μεταβίβασή τους.
- Άλλα πρότυπα παρέχουν στους μαθητές πληροφορίες και έννοιες, άλλα τονίζουν το σχηματισμό εννοιών και δημιουργία υποθέσεων, άλλα γενικεύουν τη δημιουργική σκέψη και άλλα ενισχύουν την νοητική ικανότητα.
- Πολλά πρότυπα επεξεργασίας πληροφοριών είναι χρήσιμα για τη μελέτη του εγώ και της κοινωνίας και την επίτευξη των προσωπικών και κοινωνικών στόχων της εκπαίδευσης.

Οκτώ πρότυπα επεξεργασίας πληροφοριών

1. Πρότυπο **Επαγωγικής σκέψης** (H. Taba, 1966).
2. Πρότυπο **Επίτευξης έννοιας** (J. Bruner, 1967).
3. **Επαγωγικό πρότυπο Εικόνας-Λέξης** [E. Calhoun (1930-2012)].
4. Πρότυπο **Επιστημονικής έρευνας** (BSCS, J. Schwab, 1965).

Οκτώ πρότυπα επεξεργασίας πληροφοριών

5. Πρότυπο **Εκπαίδευσης στην Έρευνα** (R. Suchman, 1962).
6. Πρότυπο **Μνημονικής** (βοήθεια μνήμης) (Pressley, Levin, 1981).
7. **Συνεκτικό Πρότυπο** (W. Gordon, 1961).
8. Πρότυπο **Οργανωτών** (D. Ausubel, 1963).

Το πρότυπο Επαγωγικής Σκέψης

- Χρησιμοποιήθηκε στα **αναλυτικά προγράμματα**
 - η οργάνωση πληροφοριών είναι θεμελιώδης στα αναλυτικά προγράμματα.
- Ιδιαίτερα χρήσιμο στη διδασκαλία των διαφόρων μαθημάτων (**θεματικών αντικειμένων**) στο σχολείο
 - Η δομική ανάλυση εξαρτάται από την μάθηση εννοιών.
 - Η δομή του πεδίου λογοτεχνίας βασίζεται στην ταξινόμηση.
 - Η μελέτη κοινοτήτων, εθνών, ιστορίας απαιτεί μάθηση εννοιών.
- **Αυξάνει την ικανότητα των μαθητών να μαθαίνουν.**

Φάσεις μοντέλου Επαγωγικής σκέψης

1. Δομή του Πρότυπου.
2. Κοινωνικό Σύστημα.
3. Αρχές Αντίδρασης.
4. Σύστημα Υποστήριξης.
5. Επιδράσεις του μοντέλου επαγωγικής σκέψης στη διδασκαλία και ανάπτυξη νοητικού επίπεδου.

Φάσεις μοντέλου Επαγωγικής σκέψης

1. Δομή του Πρότυπου.

A. Συλλογή δεδομένων και παρουσίασή τους - Αρίθμηση δεδομένων και Ταξινόμησή τους.

- i. Ομαδοποίηση.
- ii. Κατηγοριοποίηση.
- iii. Ετικετοποίηση.

B. Ερμηνεία Δεδομένων.

- i. Αναγνώριση Κριτικών Σχέσεων.
- ii. Διερεύνηση Σχέσεων.
- iii. Συσχετισμοί.

C. Εφαρμογή των Αρχών (Δημιουργία υποθέσεων και γενίκευση ικανοτήτων).

- i. Πρόβλεψη Συνεπειών, Ερμηνεία άγνωστων φαινομένων, Υποθέσεις.
- ii. Ερμηνεία και /ή Υποστήριξη των Υποθέσεων.
- iii. Επαλήθευση της πρόβλεψης/Υπόθεσης.

Φάσεις μοντέλου Επαγωγικής σκέψης

2. Κοινωνικό Σύστημα.

- i. Το πρότυπο είναι συνεργατικό.
- ii. Ο εκπαιδευτικός είναι αυτός που
 - (α) αρχίζει και
 - (β) ελέγχει τις δραστηριότητες.

3. Αρχές Αντίδρασης.

Ο εκπαιδευτικός

- a. εναρμονίζει τις δραστηριότητες με το επίπεδο νοητικής ανάπτυξης του μαθητή,
- b. καθορίζει την ετοιμότητα του μαθητή (για μάθηση).

Φάσεις μοντέλου Επαγωγικής σκέψης

4. Σύστημα Υποστήριξης.

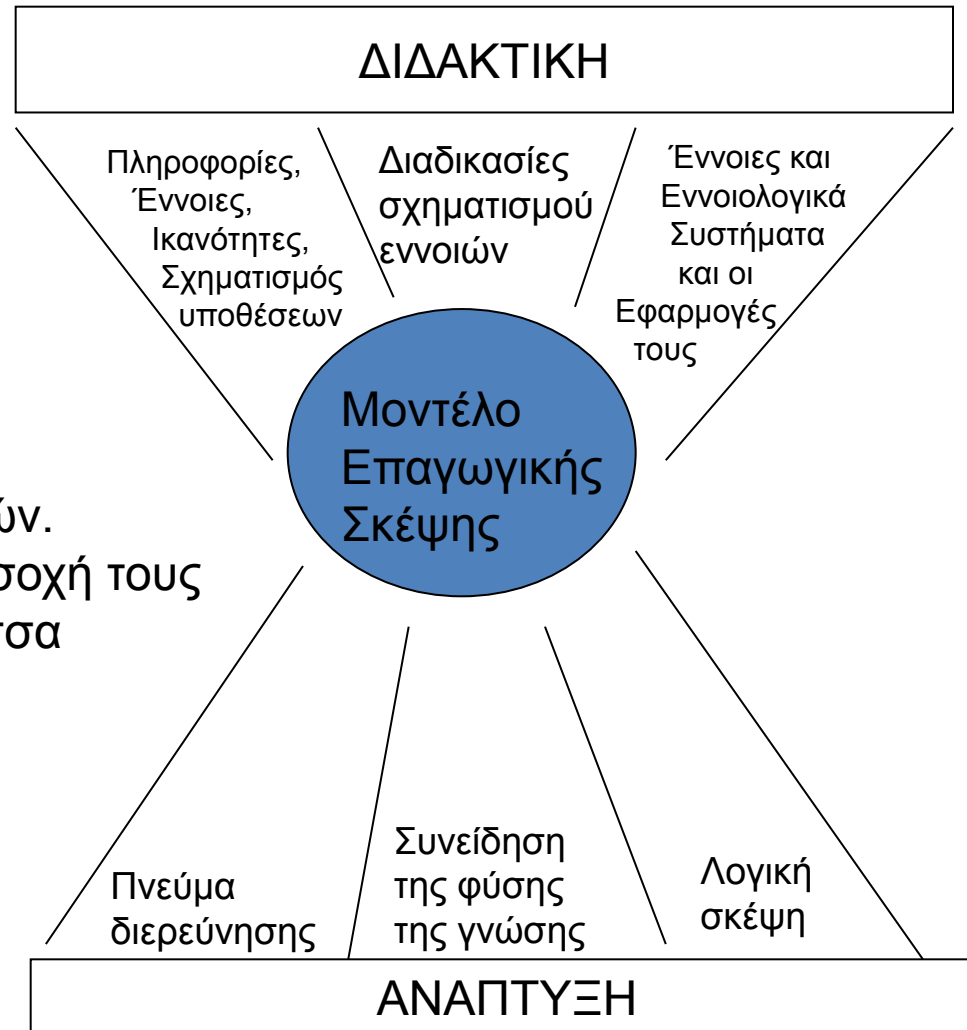
Οι μαθητές χρειάζονται δεδομένα σε ακατέργαστη μορφή για να τα οργανώσουν και να τα αναλύσουν.

5. Επιδράσεις του μοντέλου επαγωγικής σκέψης στη διδασκαλία και ανάπτυξη νοητικού επίπεδου.

Φάσεις μοντέλου Επαγωγικής σκέψης

Το μοντέλο της επαγωγικής σκέψης σχεδιάστηκε για να διδάξει τους μαθητές έννοιες και το σχηματισμό εννοιών. Αναπτύσσει την προσοχή τους στη λογική, στη γλώσσα και στη σημασία των λέξεων και στη φύση της γνώσης.

ΣΥΝΟΨΗ

- Το πρότυπο **Επαγωγικής Σκέψης** περιλαμβάνει
 1. Αναγνώριση & αρίθμηση δεδομένων σχετικών με το θέμα
 2. Ομαδοποίηση των δεδομένων σε κατηγορίες τα στοιχεία των οποίων έχουν κοινές ιδιότητες.
 3. Ερμηνεία των δεδομένων και δημιουργία ονομάτων για τις κατηγορίες για το χειρισμό τους.
 4. Μετατροπή των κατηγοριών σε υποθέσεις.
- Ο εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις στους μαθητές για να τους καθοδηγήσει από τη μία φάση στην άλλη στην κατάλληλη χρονική στιγμή. Αρχίζει καθοδηγώντας τους μαθητές σε δραστηριότητες που βασίζονται σε δεδομένα που τους παρουσίασε και αργότερα τους διδάσκει πώς να οργανώνουν τα δεδομένα.
- Η ενασχόληση των μαθητών σε επαγωγικές δραστηριότητες επιτυγχάνεται με εργασίες.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

BRUNER, J. S (1967) *On Knowing: Essays for the left hand*. Cambridge, Mass: Harvard University Press

TABA, H.(1966) *Teaching Strategies and Cognitive Functioning in Elementary School Children*. U.S. Department of Health, Education, and Welfare, Office of Education, Cooperative Research Project No. 2404. San Francisco: San Francisco State College.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Βασιλική Μητροπούλου-Μούρκα. «Διδακτικές μεθοδολογίες σε σύγχρονα τεχνολογικά περιβάλλοντα. Ενότητα 3: Πρότυπα Διδασκαλίας – 1». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS172/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

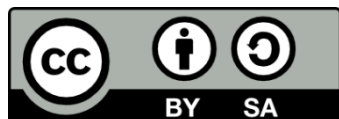
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Παναγιωτόπουλος Πέτρος
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

